

POVZETEK PROGRAMA DRŽAVNE GEODETSKE SLUŽBE ZA LETO 2010

Program dela državne geodetske službe vsebuje strateške cilje, ki se že nekaj let bistveno ne spreminjajo, kar potrjuje pravilnost dosedanjih usmeritev razvoja državne geodetske službe. Najmanjše mogoče spremembe strateških ciljev so le posledica že doseženega. V letnih ciljih so navedeni poudarki oziroma glavne naloge, s katerimi bo državna geodetska služba postopoma uresničevala strateške cilje.

Državna geodetska služba skrbi za osnovne podatke o prostoru in nepremičninah v urejenih zbirkah podatkov, zagotavlja storitve, povezane z evidentiranjem sprememb v prostoru in pri nepremičninah, usklajuje področji nepremičninskega sistema in prostorske podatkovne infrastrukture, izvaja množično vrednotenje nepremičnin, zagotavlja podatke za njihovo objektivno in celovito obdajenje, izboljšanje učinkovitosti trga in pogojev za izvajanje geodetskih meritev ter skrbi za skladnost državnega koordinatnega sistema z evropskim.

Strateški cilji podpirajo razvoj celotnega nepremičninskega sistema in državne prostorske podatkovne infrastrukture z namenom zagotavljanja osnovnih in izvedenih podatkov ter storitev vsem uporabnikom, zlasti pa kot podpora izvajanju politike urejanja prostora in okolja, zemljiške in kmetijske politike ter učinkovitega gospodarjenja z nepremičninami.

V nadaljevanju so povzete nekatere najpomembnejše naloge, ki jih bo Geodetska uprava Republike Slovenije izvajala v letu 2010.

GEODEZIJA, TOPOGRAFIJA IN KARTOGRAFIJA

Nadaljevala se bo menjava dotrajane in zastarele opreme omrežja stalnih postaj GNSS, zagotavljali bomo njihovo redno obratovanje (materialni stroški delovanja) in preventivno vzdrževanje sistema. Izvedena bo nujna nadgradnja sistemov nadzora delovanja omrežja, distribucije podatkov, programske opreme, pokriti bodo obratovalni in stroški rednega vzdrževanja in servisiranja postaj ter povezovanja z drugimi omrežji.

V okviru prehoda na nov koordinatni sistem se bodo izvajale dejavnosti na naslednjih glavnih področjih:

- a) horizontalni sistem (dopolnjevanje modela transformacij, testiranje transformacijskih parametrov, nadgradnja podporne programske opreme, priprava in izdelava navodil, analize časovnih vrst za modeliranje geokinematičnega modela, nova realizacija koordinatnega sistema ETRS89, idejni projekt za uvedbo koordinat 4R),

- b) višinski sistem (nadaljevanje popravila nivelmanskih zank in njihovih povezav z zankami sosednjih držav, preračun normalnih ortometričnih višin na normalne, kjer je izvedena meritev, nadaljevanje navezav gravimetričnih točk na nivelmansko mrežo in projekta povezave omrežja SIGNAL z nivelmansko in gravimetrično mrežo, gravimetrične in GNSS-meritve na linijah nivelmana visoke natančnosti, analiza posledic pri prehodu na EVRS, zasnova vzpostavitve nove višinske referenčne ploskve),
- c) gravimetrični sistem (nadaljevanje gravimetričnih meritev na nivelmanskih zankah, izračuni in ovrednotenje rezultatov),
- d) geoid (kombinirane meritve, potrebne pri testnem izračunu geoida),
- e) podporne naloge (priprava gradiv za komisijo DGS, predstavitev novega koordinatnega sistema, uskladitev in izpeljava postopka prehoda na nov koordinatni sistem, udeležba na konferenci EUREF in priprava letnega poročila, sodelovanje s tujimi svetovalci, organizacija in izvedba konference ter izdaja predstavitvenega gradiva in strokovne publikacije, izdelava spletnih strani),
- f) zamenjava dotrajanega in nakup novega merskega instrumentarija in opreme.

Izdelani bodo aeroposnetki za 60 odstotkov območja Slovenije (območje, ki ni bilo zajeto v letu 2009) z ločljivostjo 0,25 m. Hkrati bodo za isto območje opravljeni aerotriangulacija, digitalni model reliefa z velikostjo celice 5 x 5 m in ortofotografija z ločljivostjo 0,5 m. Sredstva za nadzor aeroposnetkov, ortofotografije in digitalnega modela reliefa niso zagotovljena. Izvedeni bosta raziskava o možnostih vzpostavitve baze podatkov LIDAR, v kateri se bodo vodili podatki, zajeti v okviru javne uprave, ter raziskava sodobnih virov za zajem prostorskih podatkov in možnosti njihovega vzdrževanja s samodejnimi postopki primerjave s slikovnimi viri.

Državni topografski sistem je treba prenoviti v skladu s potrebami uporabnikov in napredkom tehnologije. Vzdrževane bodo obstoječe državne topografske in pregledne karte; osem listov državne in vojaške topografske karte merila 1 : 50 000. Geodetski inštitut bo nadziral zajem dopolnitev in sprememb, vektorizacijo podatkov, ki še niso vektorizirani (rastje in hidrografija), ureditev podatkov in kartografsko obdelavo. Izvedel bo tudi preoblikovanje izdelanih listov v nov koordinatni sistem. Vzdrževanje se bo izvajalo v sodelovanju z Ministrstvom za obrambo RS. Načrtuje se izdelava metodologije in tehnološke rešitve za obnovo podatkov o vodah v DTK5 ter hkratni zajem vodnih zemljišč. Opravljena bo podrobna opredelitev podatkovnega modela objektno usmerjene baze podatkov, v kateri se bodo vodili podatki o vodnih zemljiščih. Izvedeni pa bodo tudi: ponovna meritev sloja vodnih površin in ustreznih osi vodotokov v DTK5, preureditev teh podatkov za potrebe zajema vodnih zemljišč, zajem vodnih zemljišč na izbranih testnih območjih ter njegovo spremljanje in nadzor. Prototip topografske baze bo nadgrajen z novima dejavnostma: 3D-pogledom in možnostjo vnosa podatkov v novem koordinatnem sistemu.

Zagotovljena bo strokovno-tehnična podpora pri vzdrževanju zbirnega katastra gospodarske javne infrastrukture, za lastnike in upravljavce gospodarske javne infrastrukture pa podpora pri pripravi in posredovanju podatkov v zbirni kataster. Spremljali in nadzorovali bomo kakovost podatkov v zbirnem katastru ter nadaljevali zasnovo sistema za zaščito gospodarske infrastrukture

in zakonsko ureditev področja. V sodelovanju z DRSC bo izvedena naloga, ki bo vzpostavila pogoje za odpravo neskladij med podatki državnih, občinskih in gozdnih cest v zbirnem katastru gospodarske javne infrastrukture.

EVIDENTIRANJE NEPREMIČNIN

Na področju evidentiranja nepremičnin bo leta 2010 opravljeno vzdrževanje državne meje z Italijo, Avstrijo in Madžarsko v skladu z določili meddržavnih pogodb ter na podlagi programov in usmeritev, ki so jih potrdile meddržavne komisije. Informacijska podpora vodenja nepremičninskih evidenc je redna naloga, ki zajema zagotavljanje nemotenega delovanja programskih rešitev, njihovih dopolnitev in popravkov ter zagotavljanje nemotenega tekočega poslovanja geodetske uprave na področju vodenja evidence državne meje in nepremičninskih evidenc, ki morajo delovati vsak dan v letu. Na podlagi izhodišč iz zaključene naloge preteklega leta (»Model programske rešitve za informacijsko prenovo nepremičninskih evidenc«) so predvideni: izdelava investicijske dokumentacije, organizacija projekta, uporaba prenovljenega zakona o evidentiranju nepremičnin usklajenih modelov nepremičninskih procesov, izdelava podrobne arhitekture informacijskega sistema, storitev in aplikacij ter priprava razpisa za izdelavo novega informacijskega sistema za vodenje nepremičninskih evidenc.

Del razpoložljivih finančnih sredstev bo namenjen tudi za zajem analognih podatkov o geodetskih meritvah v digitalno obliko (skeniranje arhivskih podatkov zemljiškega in stavbnega katastra). Nekaj sredstev za zajem bo zagotovljenih v okviru razpoložljivih sredstev iz lastne dejavnosti. Na podlagi potreb uporabnikov podatkov nepremičninskih evidenc ali ugotovljenega stanja (analize, primerjave podatkov) bodo izvedene posamezne uskladitve in dopolnitve podatkov nepremičninskih evidenc, ki so posledica sprememb dejanskega stanja in uvajanja novih podatkov v nepremičninske evidence. Na posameznih območjih, kjer se bodo pokazali zanimanje in potrebe uporabnikov, bo opravljena sprememba oziroma uskladitev grafičnega zarisa podatkov zemljiškega katastra. V katastru stavb bodo v primerih, ko vlagatelj ne bo izvedel predpisanih obveznosti, ki jih določa Zakon o evidentiranju nepremičnin, izdelani elaborati in izveden vpis podatkov o stavbah in njihovih delih.

MNOŽIČNO VREDNOTENJE NEPREMIČNIN

Ob uvedbi sistema množičnega vrednotenja nepremičnin je treba najprej izvajati dejavnosti splošnega vrednotenja nepremičnin z namenom določitve modelov vrednotenja posameznih skupin istovrstnih nepremičnin. Opravili bomo testiranja in analize za določanje modelov vrednotenja skupin istovrstnih nepremičnin ter opredelili vrednostne cone. Določili bomo modele vrednotenja za posamezne skupine istovrstnih nepremičnin s coniranjem, umerjanjem modelov vrednotenja nepremičnin ter preučevanjem razmerij med časovno prilagojenimi cenami in izračunanimi vrednostmi za tiste nepremičnine, ki so bile predmet pravnega prometa, testnih izračunov vrednosti vseh nepremičnin na posameznih območjih, kontrol kakovosti ter raznovrstnih statističnih ali drugih analiz predhodno oblikovanih modelov vrednotenja in uporabljenih podatkov o nepremičninah in njihovem trgu. Vzdrževali in nadgrajevali bomo

sistemsko programsko opremo in module aplikacijske programske opreme za splošno vrednotenje nepremičnin, ki vključuje predvsem predelavo baze registra nepremičnin za potrebe množičnega vrednotenja kot pomoč pri preračunavanju vrednosti nepremičnin ter izdelavi analiz in statistik pri množični obdelavi podatkov o nepremičninah in njihovi vrednosti, podporo postopku individualnega izračuna vrednosti določene nepremičnine in izračuna vrednosti za nepremičnine na izbranem območju, hitrejšo obdelavo transakcij v sistemu in uskladitev strukture baz podatkov s spremembami podatkovnega modela evidence trga nepremičnin, izdelavo programskih modulov za izračunavanje povprečnih cen, indeksov cen in indeksov vrednosti za potrebe množičnega vrednotenja nepremičnin ter povezavo aplikacije. Načrtujemo dopolnitve Zakona o množičnem vrednotenju nepremičnin in podzakonskih predpisov. Obravnavali in preučili bomo pripombe in predloge lastnikov pri poskusno izračunani vrednosti njihovih nepremičnin. Vzpostavljeno bo produkcijsko okolje za množičen pripis vrednosti v register nepremičnin, nadgradnja in prilagoditev aplikacije zbirke vrednotenja nepremičnin v produkcijskem okolju ter izdelava aplikacije zbirke vrednotenja nepremičnin v distribucijskem okolju za vpogled, pregledovanje in vzdrževanje podatkov zbirke vrednotenja nepremičnin. Aplikacija Kalknep vrednosti nepremičnin bo izdelana v produkcijskem in distribucijskem okolju za prikaz izračuna posamezne nepremičnine, pregled in analiziranje izračuna vrednosti za posamezno nepremičnino, preučevanje vpliva posameznih dejavnikov na izračun vrednosti, spreminjanje podatkov, ki vplivajo na vrednost nepremičnine, dodajanje in brisanje sestavnih delov nepremičnine in ponoven preračun vrednosti, simulacijo poljubne navidezne nepremičnine in izračun njene vrednosti ter izpis izračuna vrednosti. Vzdrževali bomo tudi sistem evidence trga nepremičnin.

DOSTOP DO PODATKOV

Geodetska uprava zaradi enostavnega in učinkovitega dostopa zagotavlja podatke iz različnih zbirk podatkov in storitve za njihovo uporabo v večnamensko uporabnem sistemu distribucije. Tudi v letu 2010 bo vzdrževala in dopolnjevala distribucijsko okolje za geodetske podatke. Razvoj sistema distribucije obsega vključevanje novih zbirk in podatkov, dodajanje novih, uporabniku prijaznih storitev ter izboljšavo uporabnosti obstoječih sestavnih delov sistema distribucije, kar omogoča enostavno, pravilno in učinkovito uporabo podatkov.

INFORMATIKA

V okviru informatike bodo zagotovljeni upravljanje, nadzor delovanja, razvoj in nadgradnja infrastrukture informacijskih in telekomunikacijskih sistemov, podpora notranjim uporabnikom ter uskladitev projektov informacijske narave s sistemoma produkcije in distribucije. Poleg rednih nalog, v katere sta vključena osnovno vzdrževanje informacijskega okolja in podpora uporabnikom, potekajo tudi razvojne in projektne naloge ter investicijski nakupi nove strojne in sistemske računalniške programske opreme.

IZOBRAŽEVANJE

Z namenom povečanja uspešnosti in učinkovitosti poslovanja bo geodetska uprava tudi v letu 2010 zagotavljala nenehno izobraževanje zaposlenih, povezano z njihovimi rednimi nalogami in

dodatno usposobljenostjo. Poleg tega bodo organizirana posamezna specializirana izobraževanja, povezana s projekti, ki se v posameznem časovnem obdobju izvajajo v okviru geodetske uprave, ter izobraževanja na področju vodenja in medsebojnih odnosov.

MEDNARODNO SODELOVANJE

Za zagotavljanje učinkovitega in evropsko primerljivega razvoja geodetske službe deluje Geodetska uprava RS tudi v mednarodnem prostoru v skladu z usmeritvami iz deklaracije Državnega zbora o zunanji politiki Republike Slovenije. Vključevali se bomo v združenja na področju geodezije, geoinformatike in upravljanja nepremičnin v okviru institucij EU ter ohranjali strokovne stike s sosednjimi in državami jugovzhodne Evrope. Geodetska uprava je članica mednarodnih strokovnih združenj: EuroGeographics, Stalnega odbora za katastre v Evropski uniji (PCC) in delovne skupine Mednarodnega združenja za upravljanje nepremičnin v okviru Ekonomske komisije za Evropo Organizacije združenih narodov. Tovrstna mednarodna srečanja zagotavljajo prenos izkušenj in dobrih praks v slovenske geodetske strokovne institucije.

OBVEŠČANJE LASTNIKOV O VREDNOSTI NEPREMIČNIN

Geodetska uprava Republike Slovenije mora v skladu z določili 10. člena Zakona o množičnem vrednotenju nepremičnin (Uradni list RS, št. 50/2006) v letu 2010 izvesti poskusni izračun vrednosti za vse nepremičnine, evidentirane v registru nepremičnin, z obvestilom o tem seznaniti lastnike nepremičnin in poslati predlog modelov vrednotenja občinam, ki ga 45 dni javno razgrnejo na krajevno običajen način. Obvestila bomo poslali več kot 1.210.000 lastnikom za 6.500.000 nepremičnin ter razgrnili podatke v 210 občinah. V zakonsko določenih rokih, 45 dni za razgrnitev in osem dni za posredovanje pripomb, je treba evidentirati spremembe in zbrati pripombe lastnikov nepremičnin. V zvezi z izvedbo projekta je vlada sprejela posebno gradivo »Informacija o poteku aktivnosti za dokončanje sistema množičnega vrednotenja nepremičnin« in ustrezne sklepe, zato tovrstne naloge v tem gradivu niso podrobno obdelane.

Povzetek iz Programa del državne geodetske službe pripravil:

Tomaž Petek, Geodetska uprava RS

e-pošta: tomaz.petek@gov.si